

Advocaten kunnen in ethisch netelige situaties belanden. Hoe gaan ze dan te werk? Hoe denken ze over hun normen en waarden? Chris Veraart: 'Van mensen die link met de beurs omgaan, sta ik ver af. Ik heb meer met een hasjhandelaar dan met Nina Brink.'

Daniela Hooghiemstra

journalist

Mr. C.J.W. Veraart (58, beëdigd 1969; gehuwd – leeft niet meer samen; drie kinderen), Alkmaar.

Belangrijkste zaak: de strafklacht in 2000 tegen de NCRV wegens smaad. De omroep zond een documentaire uit over een vrouw die haar ouders ten onrechte beschuldigde van seksueel misbruik. De omroep heeft onvoorwaardelijk schuld erkend.

Geloof u in God?

Ik geloof in de samenhang der dingen.

Vloekt u wel eens?

Ik ben tot het inzicht gekomen dat je dingen beter kunt uitleggen dan te schelden. Ik heb met de jaren meer gevoel voor esthetiek gekregen.

Stelt u zich voor en nadat u handelt, terugkerende vragen?

Ik stel mijzelf voortdurend de vraag: ben ik wel goed bezig? Ik ben een beetje faalangstig, dat leidt tot een soort perfectionisme. Nonchalance ergert mij.

Aan welke norm toetst u uw handelingen?

Aan Prediker: er is een tijd van oorlog voeren en een tijd van vrede sluiten.

Welke historische figuur/romanpersonage vertegenwoordigt in uw ogen het hoogst denkbare morele gehalte?

Heer Bommel omdat hij altijd het goede wil maar voortdurend de fout in gaat. En Dik Trom omdat hij ondeugend is maar het ook goed bedoelt. Als kind heb ik mij altijd met hem geïdentificeerd. Ik ben altijd op zoek gebleven naar de grens van het toelaatbare.

En het laagst denkbare?

Dat weet ik niet. Iemand van wie je ver-

'Overspel is niet een zonde, het is wel zonde als het gebeurt. Maar ja, we zijn elkaar voortdurend aan het besnuffelen'

Foto: Wick Natziyl

moedt: dit is een monster, kan later in een gesprek weer meevallen. Aan een afschuwelijke daad hoeft geen afschuwelijk mens vast te zitten. Goed en kwaad gaan als een grote vloeibare brij in elkaar over. Als iemand niet dezelfde streepjescode heeft als jij, is dat geen reden om meteen over die persoon te oordelen. Het gaat toch altijd om het begrijpen van de context. Soms is dat moeilijk. Van Ferdi E. kan ik bijvoorbeeld niet begrijpen dat hij Albert Heijn vermoordt en zijn pink afhakt, maar Heijns agenda met aantekeningen van die dag als bewijsmateriaal laat liggen omdat hij het meenemen van die agenda ervaart als aantasting van Heijns privacy.

Welk spreekwoord vat uw normen- en waardepatroon het best samen?

Ubi caritas et amor, Deus ibi est (God woont waar goedheid en liefde zijn).

Voelt u zich wel eens schuldig?

Ja.

Hoe lost u dat op?

Praten, nadenken, schuld bekennen. Ik vind excuses alleen zinvol als ze echt gemeend zijn. Maar je moet je ongelijk kunnen bekennen.

Wanneer heeft u voor het laatst uw excuses aangeboden?

Door mijn ziekte, MS, ben ik nogal cynisch. Als iemand pijn aan zijn knie heeft, zeg ik: 'O jee, kniekanker'. Laatst zei een vriendin, wiens zoon in zijn jeugd kanker heeft gehad, dat ik geen grappen moest maken over kanker. Omdat ik mij op dat moment niet zo lekker voelde, werd ik pislinsk en riep ik dat ik in mijn eigen huis zeg wat ik wil. Toen zij een tijd later haar pols brak, ben ik langs gegaan met een grote bos bloemen en heb ik gezegd: het spijt me. Ik moet geen grappen meer maken over kanker.

Schaamt u zich wel eens?

Ja, toen ik de vorige vraag beantwoordde.

‘Ik toets mijn handelingen aan Prediker: er is een tijd van oorlog voeren en een tijd van vrede sluiten’

Heeft u wel eens iemand geslagen?

Nee.

Verbaal vernederd?

Ja. Uit boosheid of machogedrag.

Bedrogen?

Als bedriegen niet alles zeggen is, heb ik mijn naasten wel eens bedrogen.

Is overspel een zonde?

Nee. Het is wel zonde als het gebeurt. Maar ja, we zijn elkaar voortdurend aan het besnuffelen.

Relationeel geknoei is aan de orde van de dag.

Wanneer had u voor het laatst last van een knagend geweten?

Zes jaar geleden, toen mijn huwelijk stukliep.

Hoe heeft u dat verholpen?

Professionele hulp gezocht. Daarna praten, eerlijk zijn en respect voor elkaar terugvinden.

Vindt u tafelmanieren belangrijk?

Ik vind het niet prettig als iemand onsmakelijk zit te vreten, maar een goed gesprek vind ik belangrijker.

Aan welke andere etiquette hecht u waarde?

Elkaar aandachtig begroeten en afscheid nemen. Bedanken.

Waarborgt de rechtsgang rechtvaardigheid?

Ik kom uit een juristenfamilie. Mijn vader leerde mij op mijn twaalfde al het verschil tussen materieel en formeel recht. Ik geloofde altijd dat het goed kwam als je het recht maar volgde. Dertig jaar later is dat geloof verdwenen. Ik heb gezien dat het recht werkt met beperkte instrumenten. De rechter luistert slecht, vaak heeft hij op grond van de dossiers zijn oordeel al klaar. Het pleidooi voor de verdachte is dan niet meer dan een ritueel. Ik wil weten hoe het werkelijk zit, maar merk dat de rechtbank daarin vaak maar matig is geïnteresseerd. Ik ben ervan overtuigd dat veel verdachten van zedenmisdriven ten onrechte worden veroordeeld. In mijn praktijk heb ik mij daar ook in gespecialiseerd. Iemand verdedigen die aan mij schuld bekent, kan ik niet zo goed. Ik moet er zelf in geloven. Maar om nu te zeggen dat ik een missie heb, nee. Over een therapeut die een vrouw aan haar

verstand had gebracht dat ze was misbruikt, heb ik op de radio een keer gezegd dat ik een beter baantje voor hem wist: kolenbouwer. Daarvoor moest ik mij bij het hof van discipline verantwoorden. Op de vraag van de president of ik vond dat ik een missie had, heb ik toen geantwoord: ‘Hoedt u voor missionarissen!’ Maar ik vind wel dat je ook buiten het recht moet kijken.

Ik heb mij altijd ingezet voor dieren, ik schrijf boeken en ingezonden brieven. Ik vind eigenlijk dat mijn vak pas begint waar de regels ophouden. Waar je creatief moet zijn. Als je maar een seconde hebt begrepen waarom dit leven zin heeft, kun je doodgaan. Voordat ik doodga, wil ik dat hebben meegemaakt. Zodat ik kan zeggen: ‘Dood, je bent mijn vriend’.

Ervaart u in uw vak een strijd tussen ratio en gevoel?

Ik vind dat officieren en rechters vaak te weinig oog hebben voor gevoel.

U kunt een gevaarlijke moordenaar vrij krijgen door een vormfout. Aarzelt u?

Als met de vraag wordt bedoeld dat het gaat om een schoft die zijn straf ontloopt door een mazzeltje, zal ik niet aarzelen om mij op de vormfout te beroepen, omdat in het strafrecht tegenwoordig uitsluitend cardinale vormfouten worden toegewezen. Ook groot misdadigers mogen van zulke fouten niet de dupe worden. Hoe weet de vraagsteller trouwens zo zeker dat het gaat om een gevaarlijke moordenaar? Het strafrecht gaat er immers vanuit dat iemand onschuldig is, totdat zijn schuld is vastgesteld.

Wat moet uw kind in elk geval leren?

Zichzelf zijn en daar verantwoordelijkheid voor dragen.

Liegt u wel eens?

Ik vind het moeilijk om een ander te wijzen op tekortkomingen, uit angst om zelf niet aardig te worden gevonden. Maar ik weet niet of dat liegen is.

Confronteert u anderen met uw morele opvattingen?

Laatst vertelde een vriend mij dat hij lid was geworden van de Lions Club. Ik heb hem rechtstreeks gezegd dat mij dat behoorlijk

van hem tegenviel. Overigens is dat meer een kwestie van smaak dan van moraal.

Kunt u bevriend zijn met een beursfraudeur?

Van mensen die link met de beurs omgaan, sta ik ver af. Ik heb meer met een hasjhandelaar dan met Nina Brink.

Met iemand die heeft gestolen?

Iemand die steelt is niet slechter dan iemand die bijvoorbeeld kwaad spreekt. Uit de praktijk weet ik dat dieven gewone mensen zijn.

Met een moordenaar?

Ik ben bevriend met iemand die zijn vrouw bijna heeft gedood. Hij was toen psychotisch. Ik kan dat begrijpen.

U bent als echtgenoot van een nichtje van Beatrix jarenlang gekleineerd. Werpt u familiegeheimen in de strijd om uw gram te halen?

Prinses Margarita die dat heeft gedaan in *HP/de Tijd* doet mij denken aan vrouwen die hun familie valselijk beschuldigen van een zedendelict. Zij plaatst zichzelf in de slachtofferrol, schrijft alle leed die haar is overkomen toe aan een oorzaak: de familie. Zij verdeelt de wereld in kampen van ‘believers’ en ‘non-believers’. Wie niet voor haar is, is tegen haar. Zo is zij op een punt gekomen dat zij niet meer terug kan. Ik zou nooit familiegeheimen op straat gooien, er zijn ook andere methoden.

Ethisch Peil: 8

Chris Veraart is, zoals hij zelf zegt, altijd op zoek naar de grens van het toelaatbare. De overgave aan die zoektocht is volledig. Enthousiasme is de drijfveer, maar strenge zelfcontrole, perfectionisme en het vermogen om zich in anderen te verplaatsen, zorgen voor een solide structuur die verhindert dat hij ontaardt in normloosheid. De moed om steeds de spanning te onderzoeken tussen ratio en gevoel en tussen vrijheid en vaste normen, duidt op een stevig ethisch peil.